

ROZPORZĄDZENIE RADY OBRONY PAŃSTWA

z dnia 19 lipca 1920 roku

w przedmiocie utworzenia na obszarze b. dzielnicy pruskiej Zachodniej Straży Obywatelskiej.

Art. 1. Na czas wojny tworzy się w b. dzielnicy pruskiej celem dopomagania władzom bezpieczeństwa publicznego w utrzymaniu ładu i porządku w kraju Zachodnią Straż Obywatelską.

Art. 2. Na czele Zachodniej Straży Obywatelskiej stoi Komendant Główny.

W każdym województwie b. dzielnicy pruskiej ustanawia się komendanta wojewódzkiego.

W każdym powiecie ustanawia się komendanta powiatowego.

W miarę potrzeby Komendant Główny może ustanowić komendantów obwodowych z władzą nad kilku komendantami powiatowymi.

Art. 3. Komendanta Głównego i komendantów wojewódzkich mianuje Minister b. Dzielnicy Pruskiej.

Komendantów obwodowych mianuje Komendant Główny.

Komendantów powiatowych mianuje komendant wojewódzki na wniosek Starosty.

Ustalenie innych stopni służbowych w Zachodniej Straży Obywatelskiej oraz określenie sposobu mianowania na nie należy do Komendanta Głównego.

Art. 4. Do Komendanta Głównego należy organizowanie jej, wydawanie wewnętrznych regulaminów i przepisów służbowych oraz zaopatrywanie Straży w środki potrzebne do pełnienia służby.

Art. 5. Obowiązkowi służby w Zachodniej Straży Obywatelskiej podlegają wszyscy obywatele płci męskiej zamieszkujący lub stale przebywający w b. dzielnicy pruskiej nie pobrani do czynnej służby wojskowej w wieku od 16 do 50 lat. Wolni od tego obowiązku są ci obywatele, którzy oświadczą, że chcą korzystać z prawa opcji na rzecz obcego państwa.

Art. 6. Do czynnej służby w Zachodniej Straży Obywatelskiej powołuje obowiązanych do niej obywateli komendant powiatowy za zezwolenie

niem Starosty. Z chwilą doręczenia wezwania powołany podlega przepisom dyscyplinarnym obowiązującym w Zachodniej Straży Obywatelskiej.

Art. 7. Od powołania do służby w Zachodniej Straży Obywatelskiej przysługuje odwołanie do Powiatowej Komisji Reklamacyjnej. Skład Komisji Reklamacyjnej określi osobne rozporządzenie Ministra b. Dzielnicy Pruskiej, regulamin wewnętrzny Komisji Reklamacyjnej wyda Komendant Główny Zachodniej Straży Obywatelskiej.

Art. 8. Każdemu czynnemu członkowi Zachodniej Straży Obywatelskiej należy wyznaczyć służbę, do której jest zdolny.

Art. 9. Członkowie Zachodniej Straży Obywatelskiej powołani do służby czynnej pobierają zasiłki pieniężne, które ustali rozporządzenie Ministra b. Dzielnicy Pruskiej.

Art. 10. Obywateli obowiązanych, lecz niepowołanych do czynnej służby w Zachodniej Straży Obywatelskiej może komendant powiatowy za zezwoleniem Starosty powołać na ćwiczenia przygotowawcze do służby czynnej w Zachodniej Straży Obywatelskiej w ten sposób, aby im było umożliwione pełnienie obowiązków zawodowych.

Obywatele powołani do ćwiczeń podlegają przepisom dyscyplinarnym Zachodniej Straży Obywatelskiej.

Obywateli, pracujących na podstawie umowy najmu pracy winien pracodawca zwolnić z zajęć na czas ćwiczeń, nie potrącając nic z otrzymywanych przez nich płac.

Art. 11. Członkowie Zachodniej Straży Obywatelskiej obowiązani są wobec swych przełożonych do wojskowego posłuszeństwa pod rygorem kary dyscyplinarnej do 1000 mk. lub do 6 tygodni aresztu.

Władza dyscyplinarna przysługuje komendantom wymienionym w art. 3 i ich zastępcom.

Art. 12. Od orzeczenia dyscyplinarnego służy komendantom wymienionym w art. 3, odwołanie do Ministra b. Dzielnicy Pruskiej, innym członkom Zachodniej Straży Obywatelskiej do sądu dyscyplinarnego przy Komendzie Wojewódzkiej Zachodniej Straży Obywatelskiej, którego skład określi osobne rozporządzenie.

Art. 13. Zachodnia Straż Obywatelska wykonuje w zakresie swego działania polecenie państwowych władz administracyjnych.

Art. 14. W razie potrzeby Zachodnia Straż Obywatelska może być zaopatrzona w broń.

Art. 15. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi b. Dzielnicy Pruskiej.

Art. 16. Rozwiązanie Zachodniej Straży Obywatelskiej nastąpi na zasadzie uchwały Rady Ministrów.

Art. 17. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem ogłoszenia.

Naczelnik Państwa i
Przewodniczący Rady Obrony Państwa:
J. Piłsudski

Prezydent Ministrów.
W. Grabski